

Małgorzata Halaburda

Uwarunkowania oraz efekty wdrażania i realizacji zasad społecznej odpowiedzialności biznesu w przedsiębiorstwach sektora budowlanego w Polsce

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Praca podejmuje problem społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR). CSR jest to koncepcja, według której przedsiębiorstwa w swoich działaniach uwzględniają interesy społeczne, relacje z różnymi grupami interesariuszy, a także wykazują troskę o środowisko naturalne. W rozprawie skupiono uwagę na obszarach realizacji postulatów koncepcji CSR i korzyściach ze stosowania dobrych praktyk z tego zakresu, a także uwarunkowaniach, które mogą mieć znaczący wpływ na wdrażanie przedmiotowej koncepcji.

Podmiotem badań były polskie przedsiębiorstwa sektora budowlanego. W przypadku budownictwa, zasady CSR mają szczególne znaczenie, gdyż sektor ten przyczynia się do dużego obciążenia środowiska naturalnego. W polskim budownictwie dochodzi też do największej liczby wypadków śmiertelnych w porównaniu do innych sekcji gospodarki.

Celem głównym rozprawy było opracowanie modelu uwarunkowań wdrażania i realizacji zasad CSR w przedsiębiorstwach sektora budowlanego w Polsce. Postawiono hipotezy stanowiące, że:

1. Duże przedsiębiorstwa podejmują, celowe, sformalizowane działania, a ich aktywność w przedmiotowym zakresie może wpływać na strukturę organizacyjną jednostki;
2. Małe i średnie przedsiębiorstwa realizują postulaty i zasady społecznej odpowiedzialności biznesu w dużej mierze w sposób niesformalizowany. Działania takie nie są elementem strategii firmy;
3. Wielkość przedsiębiorstwa, obroty, staż oraz pochodzenie kapitału są czynnikami różnicującymi stopień wdrażania zasad w poszczególnych obszarach CSR;
4. Główne bariery związane z wdrażaniem CSR w małych i średnich firmach odnoszą się do ograniczeń w obszarze pozyskiwania wiedzy na temat CS;
5. Właściciele i zarządzający małymi przedsiębiorstwami budowlanymi działania w zakresie CSR postrzegają wyłącznie jako koszt, który nie spowoduje żadnych dodatkowych korzyści;
6. Dla dużych firm wdrażających postulaty CSR korzyści wizerunkowe mają bardzo duże znaczenie a korzyści finansowe mogą być oddalone w czasie.

Uzyskane w wyniku przeprowadzonej procedury badawczej odpowiedzi pozwoliły na pozytywne zweryfikowanie postawionych hipotez badawczych. Przeprowadzone badania wskazują, że koncepcję CSR wdrażają przede wszystkim duże przedsiębiorstwa, gdzie działania w tym zakresie są elementem złożonej strategii firmy. Małe i średnie podmioty realizują działania związane z CSR, choć nie określają ich mianem społecznie odpowiedzialnych i nie są one wpisane w strategię firmy. Wśród podmiotów deklarujących wdrażanie postulatów CSR większość stanowią te z kapitałem zagranicznym i mieszanym. Obserwuje się także różnice w zaangażowaniu w działania społecznie odpowiedzialne przedsiębiorstw w zależności od wielkości rocznego obrotu. Im większy obrót osiąga firma, tym częściej podejmuje działania z zakresu CSR.

Wnioski z przeprowadzonych badań wskazują, że:

- działania CSR są elementem strategii najczęściej w dużych przedsiębiorstwach, podczas gdy w małych i średnich są one niesformalizowane i podejmowane incydentalnie,
- stopień wdrażania założeń koncepcji CSR uzależniony jest od wielkości podmiotu gospodarczego, pochodzenia kapitału, osiąganych obrotów oraz stażu na rynku,
- obszarami, w których przedsiębiorcy sektora budowlanego wykazują największą aktywność są prawa człowieka oraz ład organizacyjny, natomiast najmniej działań realizowanych jest na rzecz społeczności lokalnej,
- głównym motywem wdrażania CSR przez polskie przedsiębiorstwa sektora budowlanego są korzyści w sferze wizerunkowej, a najbardziej znaczącą barierą są ograniczenia związane z pozyskiwaniem/posiadaniem wiedzy niezbędnej do wdrażania zasad CSR,
- najważniejszymi korzyściami z wdrażania CSR, jakie dostrzegają przedsiębiorstwa budowlane są poprawa wizerunku i relacji ze społecznością lokalną oraz zwiększenie zaufania władz lokalnych. Natomiast najbardziej niekorzystnym efektem podejmowania działań społecznie odpowiedzialnych są wysokie koszty.

Badania pokazują, że istnieje potrzeba zwiększenia świadomości wśród polskich przedsiębiorstw sektora budowlanego na temat istoty działań społecznie odpowiedzialnych. Szczególnie dotyczy to obszarów, w których wykazują one najmniejsze zaangażowanie. Konieczne jest też uświadomienie, że prowadzenie działalności w oparciu o zasady CSR może przynieść szereg korzyści.